

Innst. S. nr. 203

(2000-2001)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentant Marit Tingelstad om etter- og videreutdanning av håndverkere innen bygningsbevaring

Dokument nr. 8:49 (2000-2001)

Til Stortinget

Forslaget

Dokumentet inneholder følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en sak for Stortinget om etter- og videreutdanning av håndverkere innen bygningsbevaring."

Komiteens merknader

Komiteen viser til at ulike aktører arbeider med opplæring av håndverkere i vern og bevaring av eldre bygninger. Mange av disse tiltakene har ført til kompetanseheving for håndverkere og andre som er direkte involvert i de ulike tiltakene. Riksantikvaren har gjort en stor innsats for å ivareta og videreutvikle kompetansen innen bygningsteknikker for stavkirkene og Middelalderprosjektet i Gamlebyen i Oslo. Likeledes er Nidaros Restaurering en viktig kompetansekilde spesielt innenfor steinhogging og andre teknikker innenfor steinkirkeområdet. Det er etter komiteens mening ikke organisert et tilfredsstillende og sammenhengende opplæringssystem i bygningsvern der de ulike utdanningsnivåer har fått definert sitt ansvar.

Komiteen viser til at videregående skole har ansvaret for å utdanne fagarbeidere. Dette omfatter også gamle ulike håndverksfag som er definert som små og verneverdige. Komiteen viser i den forbindelse til Innst. S. nr. 180 (1999-2000) om opplæringskontorer for bevaring av gamle håndverks- og industri-fag. Komiteen var bekymret for rekrutteringen til flere av fagene. Komiteen ba departementet iverksette ulike tiltak som ville lette rekrutteringen. Komiteen viser til at satsene for tilskudd til lærekontrakter er økt slik komiteen ba om.

Komiteen var dessuten opptatt av hvorledes arbeidet med å skaffe læreplasser og lærekontrakter er organisert. Det er fylkeskommunene sammen med aktuelle

bedrifter som har ansvaret for å skaffe læreplasser. Flere steder er det etablert opplæringskontorer som dekker flere fylker. Komiteen ba departementet ta initiativ til en organisering som sikrer at alle deler av landet har dekning av opplæringskontorer.

Komiteen viser for øvrig til at det tidligere fantes tilbud innenfor videregående skole som var direkte rettet mot mye av den gamle bygningsmassen i tre vi har i landet vårt. Kursene i lafting og vøling var eksempler på det. Etter Reform 94 er disse kursene redusert til en svært liten del i læreplanen og for mange av fagene mangler læreløp.

Komiteen mener derfor det er behov for å legge til rette for systematisk etter- og videreutdanningstilbud for personer med fag- eller svennebrev innenfor områdene små og verneverdige fag. Komiteen ser vern og bevaring av eldre bygninger som et område det er behov for økt kompetanse ut over fagbrev. Komiteen vil dessuten understreke at det finnes en omfattende kompetanse og kunnskaper innenfor nettverkene av erfarne håndverkere. Denne kunnskapen må systematiseres og utvikles videre slik at den kan føres videre til nye generasjoner. Komiteen mener det er viktig at ansvaret for dette arbeidet blir lagt til et eller flere nivåer innenfor det offentlige utdanningssystem.

Komiteen viser til utredningen fra arbeidsgruppen nedsatt av departementet som fikk som mandat å vurdere hvilke arbeidsområder og teknikker som inngår i vern og bevaring av bygninger. I tillegg skulle gruppen komme med forslag til en struktur på etterutdanningen. Gruppen har delt seg i om ansvaret bør ligge på teknisk fagskolenivå eller om det bør legges til høgsolen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti

og Venstre, viser til at arbeidsgruppen delte seg i spørsmålet om hvor ansvaret bør legges. Flertallet mener mange grunner taler for at både høgsolen og teknisk fagskole bør ha ansvar for å ta vare på og utvikle fagene. Flertallet viser til at en vil komme tilbake til spørsmålet når en får en sak fra departementet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet minner om at Stortingets flertall under behandlingen av meldingen om korte yrkesrettede utdannelser etter videregående opplæring (kfr. Innst. S. nr. 177 (2000-2001)), gikk inn for å etablere et fagskoleutdannelsesnivå - ikke som et mellomnivå, men som et alternativt løp til høyere utdanning. Disse medlemmer mener at en naturlig konsekvens av Stortingets behandling av St.meld. nr. 20 (2000-2001) er at etter- og videreutdanningstilbud innenfor bygningsbevaring bør etableres i regi av teknisk fagskole.

Komiteen viser til at Høgskolen i Sør-Trøndelag har utviklet et studium innenfor bygningsvern spesielt beregnet på faglærere. Studiet er bygget opp av moduler og det skal gi vekttall. Komiteen viser dessuten til brev av 2. mars 2001 fra statsråden til komiteen. I brevet vises til at Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen i Gjøvik vil bli bedt om å vurdere mulighetene

for å utvikle etter- og videreutdanningstilbud innenfor bygningsvern.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det blir etablert utdanningstilbud, både etter- og videreutdanningstilbud, men også grunnutdanning innenfor bygningsvern. Slike tilbud bør lokaliseres til videregående skoler som har lang erfaring og kompetanse innenfor dette fagområdet. Slike tilbud må etter komiteens mening vurderes lagt inn under landsdekkende linjetilbud. Komiteen vil dessuten understreke at den eller de som får ansvar for et slikt utdanningstilbud også må ha ansvar for å systematisere og utvikle kunnskapen innenfor fagområdet. Komiteen ber departementet komme tilbake til Stortinget i løpet av 2001 med et opplegg for hvorledes utdanningstilbudet skal organiseres og der ansvaret er fordelt på de ulike nivåer innenfor det offentlige utdanningssystemet.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument nr. 8:49 (2000-2001) - forslag fra stortingsrepresentant Marit Tingelstad om etter- og videreutdanning av håndverkere innen bygningsbevaring - vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 5. april 2001

Ranveig Frøiland
leder

Rolf Reikvam
ordfører

Rune E. Kristiansen
sekretær